

Loutkářská Chruďim 1.-6.července 1997

Diwa-

HA-

d 1 0

N° 2.

DDD (deme do dada)

2. část

Sbor neviditelných plačících hořce pláče. Poté zavýje vítr a pomalu, ale přišerně bije 12 hodin: půlnoc, opona se rozletí a za stálého usedavého pláče sboru neviditelných plačících povstává:

Ten, který se táže, jenž hlasem nesmělým, chvílemi propukajícím v cholerickou zuřivost, se sevřeným hrdlem se otáže „Prvního Luštilitele Záhady“:

„Ty, nevíš, kdy zemřel Král Syrakuský?“

Prvý Luštilitel Záhady, dlouho vrtě hlavou na znamení záporu a zíraje do prázdna před sebou, s tupou resignovaností praví:

„Nevím!“

Ten, který se táže, beznadějně se otočí na druhou stranu a za stejných okolností, však se zuřivostí ochablější, chladnoucí od slabiky k slabice do zahořklé beznadějnosti, táže se „Druhého Luštilitele Záhady“:

„Ty, nevíš, kdy zemřel Král Syrakuský?“

Druhý Luštilitel Záhady, jenž dlouho vrtí záporně hlavou, řekne blaseovaně:

„Nevím!“

Po tomto hlubokém rozhovoru zaúplí sbor neviditelných plačících a scénou přejde nálada úzkosti, strachu a pláče. Hudba malátní ve výraze, až utichne úplně. Jest mrazivé ticho. Jen zpovzdálí slyšeti jest mletí kávy a strouhání tvrdého pečiva a jakýsi hlas, (jest to):

Hlas nedočkavého interesenta, jenž se naivně táže:

„To už je celý?“, načež

Sbor nicotných zařve vztekle unisono a článkovaně, při čemž poslední slovo jest o tercii níž:

„Eště ne,
kaštane,

až za čtyry neděle!“

Po této scéně opětův zavýje vítr a pomalu, ale přišerně bije 12 hodin: půlnoc, neboť i Čas se pozastavil nad „Velkou Záhadou Nesmírné Nicoty“.

Poeezieeee

JATELINKA DROBNÁ

Jatelinka drobná
o štyrech lístečkoch,
hledaj ňa, synečku,
na štyrech místečkoch.

V hájíčku na trávě,
v stodole na slámě,
neboj sa, synečku,
šak my sa shledáme.

Na rovni při žitě,
na vršku při seně,
neboj sa, synečku,
šak svoji budeme.

Výbor lidové poezie „Láska
a smrt“, uspořádali:
F. Halas a V. Holan

PŘÍRODO!

volala jsem zoufale v sobotu těsně před zahájením LCH. Slunce hřálo, Ohře voněla rybinou a na jejích březích se nudili poslední adamité. A mě se tuze nechtělo zavřít se do redakce, zběsile potahovat ze tří cigaret najednou a šilet, že chybí článek a jiný není kam dát. A tu jsem si umínila, že jedu naposledy. Člověk miní, festivalové ovzduší mění. Po dvou hodinách v redakci se mi nezřízeně ulevilo, jak už dlouho ne. Obklopena lidmi, k nimž mě víže silná citová vazba, roztetelila jsem se blahem a psala jak d'as, šťastná jak blecha. Koncentrace srdci blízkých houstla do závratna, a pak se mi zrychlil tep, protože vyšlo první Diwahadlo. Letmo jsem si vzpomněla, jak bylo v sobotu nesnesitelný vedro, Ohře studená jak psí čumák a ti naháči dělali nesnesitelný randál. Ještě že jsem na Chrudimi.

Nadšeně vás všechny zdraví

Petra

CO UVIDÍME DNES

DIVADELNÍ KAVÁRNA

14 - 15.30 hodin - diskuse o včerejších představeních

DIVADLO KARLA PIPPICHA

17 a 20 hodin SPOLEK LOUTKÁŘŮ Louny

J. Jaroš

BERÁNCI A OSPALÝ ČERT

Pro diváky od 4 do 10 let

OPAL Opava

V. Provazníková

AJ, JÁ KOZA

Pro diváky od 4 do 6 let

22 hodin

KAPKA ZUŠ Humpolec

K. Masao, úprava M. Slavík

O STAŘEČKOVI, KTERÝ DÁVAL ROZKVĚST STROMŮM

Pro diváky od 5 let

MALÁ SCÉNA DIVADLA K. PIPPICHA

16 hodin S BĚŽNÁ HLAVA Praha

18 hodin J. Wassermann, úprava soubor

UVÍZNUTÍ

Pro diváky od 12 let

LOUTKOVÉ DIVADLO

16 hodin ROLNIČKA Kopřivnice

J. Čapek, úprava A. Svobodová

18 hodin S O PEJSKOVI A KOČIČCE

Pro diváky od 4 do 10 let

wybiráme za W A S

a co zítřka ?

Na straně Noc - informace k loutkářskému letnímu vínků

Na straně Les - upřesnění organizačních záležitostí od Lud'ka Richtra v rubrice Slyšte!

Na straně Moře - článek vyňatý z informačního bulletinu SALu o názorech jednoho z jeho členů na festivaly a zvláště pak na Loutkářskou Chrudim

DIVADLO KARLA PIPPICHA

17 hodin RÁMUS PLZEN

na motivy D. Fischerové

úprava Z. Vašíčková

RÁMUS KOLEM VILLONA

Pro diváky od 15 let

MALÁ SCÉNA DIVADLA K. PIPPICHA

16 hodin KRAB Praha

JAK LIŠÁK K BOULÍM

NA HLAVĚ PŘÍŠEL

Pro diváky od 3 - 7 let

18 hodin

DIVADLO V 7 A PŮL Brno

POVÍDÁM, ZNAKUJI

POHÁDKU

Pro diváky od 4 let

LOUTKOVÉ DIVADLO

10 a 16 hodin ROLNIČKA Kopřivnice

J. Čapek, úprava A. Svobodová

O PEJSKOVI A KOČIČCE

Pro diváky od 4 do 10 let

Rubrika pro slovo o souboru, které si soubory napsaly samy. Pokud nám nic nedodaly, nebudou v této rubrice uvedeny. Orientační otázky, které jsme posílali, coby berličku:

1. Jak vznikl název našeho souboru?
2. Vystupujete často? Máte své stálé publikum? (Prostory?)

Woni wo sobě

ROLNIČKA, KOPŘIVNICE

1. Iniciátorem názvu ROLNIČKA byl v roce 1951 jeho první vedoucí a režisér p. Bohumil Matula. Nově založený soubor měl oficiální název Loutkářský soubor při ZK ROH Tatra Kopřivnice. Záměr p. Matuly byl uvádět pohádkové hry dvojici Kašpárek a Kalupinka. Za tímto účelem byly vyrobeny dvě loutky, pro které režisér skládal uváděcí hovory. Loutka Kalupinky měla na hlavě klobouček ve tvaru rolničky, proto se loutce začalo říkat Rolnička, a hry uváděli Kašpárek a Rolnička. Časem z politických důvodů musel ze hry Kašpárek odejít (jako naprosto neideová postava) a hry uváděla samotná Rolnička. Z podstaty věci nakonec vyplynulo, že loutkářský soubor se přejmenoval na ROLNIČKU a toto si ponechal dodnes.

2. Slovo o souboru: Loutkoherecké divadlo ROLNIČKA působí na scéně loutkového divadla v Kopřivnici již 46 let. Už v roce 1969 se začal vytvářet současný kolektiv. Za dobu svého trvání se ROLNIČKA prezentovala na různých přehlídkách a festivalech, kde získala řadu ocenění - a to nejen doma, ale i v zahraničí. Od roku 1990 je vedoucí a režisérkou ROLNIČKY dlouholetá členka souboru Alena Svobodová, která se snaží se svým kolektivem uvádět na své jeviště hry hodnotné v nevšedním provedení. Na pozvání často hostujeme se svými inscenacemi v různých loutkových divadlech, a to nejen na severní Moravě. ROLNIČKA má vlastní loutkovou scénu v adaptované budově bývalé LŠU.

Hraje převážně se závěsnými loutkami - marionetami a s maňásky. V divadelní sezóně 1996/97 má na repertoáru kromě Pejska a kočičky pohádku O Budulínkovi, Prasátka se vlka nebojí, Kozu Rózu a Červenou Karkulku, která měla premiéru 15. května 1997.

Kromě vlastní činnosti je ROLNIČKA také pořadatelem nového "mladého" loutkářského festivalu KOPŘIVĚNKA, který se letos v dubnu konal podruhé a setkal se s velkým ohlasem.

Máme své vlastní publikum, zájem o ROLNIČKU a její představení je obrovský. Stručně řečeno už řadu sezón "bez naděje" VYPRODÁNO.

Rolnička Kopřivnice

SPOLEK LOUTKÁŘŮ, LOUNY

Nedodali nic.

strana: město

BĚŽNÁ HLAVA, PRAHA

Ačkoliv nakonec odpovím na Vaše otázky, myslím si, že důležitější než to, jak vznikl název našeho souboru je, jak vznikl samotný soubor. Většina lidí z dnes osmičlenného souboru prošla totiž loutkářskými kroužky a kroužky estetické výchovy v dřívějším Domě pionýrů a mládeže v Praze na Grébovce. Toto konstatování je téměř ekvivalentní vyjádření, že práce souboru je poznamenána osobností paní Hany Budínské. Pro ty, kteří Hanu Budínskou znají, se ledacos asi vyjasňuje. Pro ty ostatní jen nakonec poznamenám, že jsme zdědili určitý styl práce, který vede při vytváření toho, co předvádíme divákům (mám určitý ostych nazvat tyto naše aktivity inscenacemi), ke složitému dlouhotrvajícímu procesu. Tento proces je cestou od předlohy, kterou bývá často literární dílo, přes dobírání se souvislosti mezi tématem a volbou inscenačních prostředků až po kolektivní hledání výsledného tvaru. Co se týče názvu našeho souboru, ten byl vybrán po vzájemných konzultacích všech členů souboru a přestože je to již dávno, jedno si pamatuji dobře: nebylo to jednoduché dohadování, jako vždy, když se má dohodnout více lidí na

jedné věci. Moc často nevystupujeme jednak proto, že nám vždycky dlouho trvá, než se nám podaří dotáhnout do konce něco, co považujeme za přijatelné k předvádění na veřejnosti, a jednak proto, že není úplně jednoduché sehnat příhodné místo k vystupování. Publikum je zčásti stálé, tj. jsou jím naši přátelé a známí. Pokud je myšleno vlastním prostorem místo, kde se můžeme scházet, pak jsme na tom velmi dobře, neboť máme k dispozici prostory Centra dramatické výchovy v Praze na Červeném vršku. O Jakobu Wassermannovi (autor předloh "Uváznutí", pozn. red.) vyjímám ze záložky knihy "Kryštof Kolumbus - Don Quijote oceánu" ve vydání nakladatelství Panorama z roku 1980: Jakob Wassermann (1873-1939), ve své době jeden z nejpřekládanějších spisovatelů, byl svým naturelem psycholog a etik. Zajímalo ho, co se děje v člověku, v jeho hlavě, srdci, jaké vnitřní síly a rozpory ho vedou k jednání.

Jiří Provazník

(po konzultaci se souborem)

OPAL, OPAVA

1. Jedná se o zkratku, i když na první pohled to vypadá na polodrahokam s chybou. Zlé jazyky tvrdí, že OPAL znamená: Opavští příznivci alkoholu a lihovin, ale není to pravda, protože většina jsou ryzí abstinenti! Takže na vysvětlenou: OPAL je zkratkou pro Opavské amatérské loutkáře, kterou vymysleli před 25 lety zakladatelé souboru, z nichž ani jeden už nehraje, takže co je k tomu vedlo, už dneska nikdo neví. 2. Na náš vkus vystupujeme až příliš často. Jedná se o pravidelná nedělní představení na domovské scéně v Opavě, a pak výjezdová představení po městech a vesnicích moravských a slezských. Za hranice všedních dnů vyjíždí soubor často, za hranice státní pak pouze (zatím) do Polska. Publikum tvoří především děti, ale i dospělí, protože máme v repertoáru i činoherní kusy. Mezi naše nejmilejší diváky patří paní principálka Věra Jiříčková, která však představení často ruší svým hlasitým nelidským smíchem.

A mezi nejoblíbenější diváky, zejména na krajských přehlídkách, pak pan Luděk Richter! (Navrhuji zvýraznit tučně.) ((Návrhu se vyhovuje. Redakce.))

Premiová otázka redakce:

Jaké je vaše nejmilejší zvířátko?

Samozřejmě koza, protože to je naše režisérka.

Woni wo nich

ROLNÍČKA KOPŘIVNICE O PEJSKOVI A KOČIČCE

Hra se stala příjemným překvapením přehlídky. Potěšila zvládnutým hereckým projevem v písničkách, jistotou ve hře s loutkou, navíc promyšlená scénografie dovolovala hrát na paravánu i před ním a tak umožnila zajímavý efekt plastičnosti celé scény. Souboru rozhodně nechybí smysl pro budování a gradaci divadelní situace, jen cesta k vrcholu pointy by se místy dala vyřešit více divadelněji, pro diváka překvapivěji. Hře by jistě prospělo i očištění některých písní od povrchních rytmů.

Pavel Němeček

BĚŽNÁ HLAVA UVÍZNUTÍ

Nepočetný soubor generačně a názorově si blízkých členů (6 mužů a 1 žena) zvolil pro svou inscenaci pro dospělého diváka látku o Kryštofovi Kolumbovi a volně se inspiroval knihou Jakoba Wassermanna na toto téma. Účinkující se prezentovali v nezávisle zařazených sekvencích nadideologizovaných textech, nápaditým přetvářením scénických dramatických postav namísto toho nápadu doplněného s živým hudebním doprovodem. Rezignovali na vytvoření dramatických postav a na místo toho uplatnili jen výtvarné symboly Kolumba, královny Isabely a každé bohužel neusilovalo ani o dramatický tvar. Jejich pokus o vlastní styl je seriózní, bez schválností a násilnosti a prosazuje pozitivní rysy týmové tvorby. Účinek oslabovalo rozvleklé tempo a nedostatek dramatického napětí a stavby.

SPOLEK LOUTKÁŘŮ LOUNY BERÁNCI A OSPALÝ ČERT

Inscenace byla koncipována na rozdíl od původního určení pro spodové loutky a živého herce jako hra veskrze marionetová. Tím však přes dokonale pohyblivé loutky a výtvarně šťastně řešené dekorace lounští ochromili vypjaté dramatické akce: honičky, řádění a likvidaci čerta i zásahy Vypravěče - Paňáci. Dobře mluvené a odlišné hlasové party často přehlušovala jinak působivá a stylově čistá hudba domácího musik-bandu.

Navrženo k dalšímu výběru.

Mgr. Anna Koutná-Kusá, Emil Havlík, Jiří Jaroš (předseda)

OPAL OPAVA AJ, JÁ KOZA

V tomto představení se příjemně spojila výtvarná a hudební složka s rytmičností textu, podařilo se vytvořit představení, které se snaží poeticky jiskřit, tempo představení se významově opírá o sdělení přes text, loutku i vypravěče v adekvátním poměru. Inscenace má problémy v neproporčnosti loutek, možná mohlo být důmyslněji využito hracího plátna s dírami pro vstup loutek, mohl být dotaženější vztah loutka-loutkovodič (jednání loutkovodiče někdy překrývá jednání loutky). I přes tyto výhrady však mám dojem, že se jedná o představení, kde herecká chuť i odvaha je poučeně regulována uvědomováním si určitých divadelních pravidel a zákonů a skýtá šanci do budoucna dočkat se od tohoto souboru ještě dotaženějšího tvaru. Určitě k úspěchu přispěla i adekvátní délka představení (30 minut).

Pavel Němeček

Porota

Z LEXIKONU PODIVÍNŮ ZVANÝCH POROTCI

BEČKA Marek: Začínal v Plzni, později vystudoval loutkářskou katedru v dobách, kdy ještě byla loutkářská. Přední dramaturg, režisér, herec a vůbec pražského souboru Buchty a loutky. Ženatý, šťastný otec jednoho pohledného syna nemluvněcího věku.

KALFUS Pavel: Prošel různými divadly, z nichž nej pamětihodnější působiště našel v předmatáskovském Draku a posléze v Naivním divadle. Jest pedagogem scénografie na Katedře alternativního a loutkového divadla v Praze, v níž nyní i bydlí.

SLAVÍK Miroslav: Původem skaut z Příbrami. Později se přestěhoval do Zlivi u Českých Budějovic a založil zde chov divadelně i jinak kultivovaných dětí, s nimiž dobývá zasloužené úspěchy kde se vyskytne. Jest magistrem, ale jako inteligentní člověk se tím nijak zvlášť neometá. Svobodný, nezadaný.

STANĚK Akram: Loutkoherec a režisér, který se neostýchá ani loutek. Absolvent pražské DAMU. Donedávna v Brně, nyní dělá do reklamy v Praze. Občas i do divadla s různými amatérskými soubory. Otec a manžel, vášnivý diskutér.

VONDRÁČEK Jan: Loutkoherec, stěhující se se svým souborem po Praze z Divadla Dejvického do Divadla v Dlouhé a odvádějící tu i onde slušný kus práce herecké i loutkoherecké. Ženatý a dětný.

RICHTER Luděk (tajemník): Koncem let padesátých člen loutkářského kroužku, později souboru Hany Budínské. Absolvent filosofické fakulty University Karlovy, později též režie na DAMU. Ženatý a trojdětný. Občas přinucený i psát příspěvky tohoto druhu.

Strana: zámky

ČMUKAŘI Turnov: Sadoděde, Sadoděde...

Jest osudem přátel, jsou-li opravdu přátelé, sdílet spolu věci dobré i ty méně dobré. Především to proto, abych řekl, že a) považuji Čmukaře už téměř dvacet let za své přátele b) právě proto teď nebudu k své lítosti psát věci zrovna pochvalné.

Sedím v hledišti chrudimského divadla, těším se na to, co uvidím, těším se, že se budu moci smát i smutnit s jedním z našich nejlepších loutkářských souborů. Přichází herec Jarďa a herečka Míša a začínají se jakoby dohadovat o tom, co to je na jevišti, pak se objeví tyčová loutka Sadoděda, poté princezny a nakonec i krále. Herectví je to slušné, takové čmukařovské, s pěkným detailem, schopností počkat si, dohrát... jen něco málo tomu tu chybí, tu přebývá, drží to dohromady tak na 95 %, chybí pocit opravdické autentičnosti, která je u inscenace založená na hravosti a "vymyšlení si na jevišti" nezbytná. Těch pět procent najednou odhalí dramaturgické výmoly, díry a bláboly, které by jinak, v lepší náladě zůstaly milosrdně přikryty hereckou bravurou na jevišti a dobrou náladou v hledišti. (Zas jedná ukáзка "VLS - východočeského loutkářského syndromu": ta krásná atmosféra setkání širokého kruhu přátel a známých, která tak báječně funguje na zdejších krajových přehlídkách, na nichž stačí, aby Jarďa pozdvihl obočí a Míša hlas a celé publikum se jim váli smíchy u nohou, dokáže potěšit v Hradci či Lomnici nad Popelkou a zdá se být objektivní hodnotou inscenace, ale je o to zrádnější při setkání s "nezasvěceným" publikem, které čeká na skutečný tvar.) A tak se před očima onoho "nerozesmátého" publika odvíjí poněkud rozvleklý, poněkud zmatený a hlavně dost nezajímavý děj, v němž se nejdříve jen dlouho, předlouho lineárně rozvíjí spor krále se Sadodědem o to, zda jsou lepší švestky nebo hrušky, ústící v přičarování samých švestek do královského zámku, švestky se královi zají a náhle se objeví Honza dostává za úkol sehnat tři hrušky... přiznám se, že ani nedokážu rozmotat to zamotané klubko chatrných zápletek a nepochopitelných motivů (kam to vlastně letěl ten pták, a proč vlastně hledá Honza hrušky zrovna na moři a tak dále, pořád dále). Přičtu-li k tomu těžkopádně ovladatelnou nepříliš funkční scénu (nejpříznačnějším je troji vypadnutí hrušky z nosu mořské příšery, když všichni tušíme, že je to ona třetí hledaná hruška, jež se má objevit až o pět minut později), je smutná holá pravda na světc. Dramaturgie se dá všelijak "šolíchat", přizdobovat dečkami dobrého herectví či zajímavé scénografie... Ale chybí-li jí grunt, to vše i nakloněnost publika to dokáže jen na chvíli přizakrýt pro ty, kdo vidět nechtějí či neumějí. Už loňská Sněhurka byla jistým varováním, které se ještě podařilo složitým intelektuálním výkonem diváku podsunout do pozadí. Letos už to bylo těžší. Čmukaři moji milí, nezapomeňte na to, co bylo základem úspěchu vašeho nezapomenutelného Medvídků Pů či Lárka líčičoka - že dobrá inscenace je syntézou dobré dramaturgie, režie, scénografie a samozřejmě i toho herectví.

Luděk Richter

Čmukaři Turnov SADODĚDE, SADODĚDE...

Nejsem žádným odborníkem přes amatérská divadla a tudíž nevím, jaká mám brát měřítka a co mě ještě na této přehlídce čeká. Takže zcela nezaopatř: Představení "Čmukařů" ("Hrušky nad zlato") na začátku slibovalo "při troše fantazie" pohádku plnou "zizováčků" a roztomilých nešikovností. Tyto nešikovnosti by tolik nevadily, kdyby jim však příběh jako takový nezačal ustupovat. Bylo to jak michaná vejce, která tak dlouho kořeníme, až tam po základní surovině nezbyde památky. Netvrdím, že jsem si některé to "kořeničko" nevychutnal, ale nenajedl jsem se. Navíc způsob stolování přišel mi poněkud zdoluhavý a nekonečný. Situace, které se týkaly příběhu, byly mnohdy nedořečené a jako kdyby jen překážely další přestavbě scény, jejíž technická nedokonalost byla zastírána mnohdy vtipnými (teď bez ironie) komentáři. A teď méně krutosti: Představení nepostrádalo sympatický humor a některé výtvarné nápady byly pěkné. A poslední krutost na závěr: Postrádalo dramaturga a neúprosného střihače.

Honza Vondráček

PS: Rád bych viděl i některá jiná představení, která, jak usuzuji podle sympatických autorů a protagonistů, musí být lepší.

Rafanda s...

Lud'kem Richtrem

VŠELOUTKÁŘSKÝ BÁL ČI VÍNEK? TO MÁ BÝT POKUS O KULTIVACI OSAZENSTVA LCH? POSTAČI MALE ČERNÉ NEBO JE PŘEDEPŠANA VELKÁ VEČERNÍ?

PRDLAJS! TENHLE LOUTKÁŘSKÝ BAL NENÍ MINĚN JAKO KLASICKÝ PLES PRO DÁMY V RÓBÁCH ZDOBENÝCH PĚROVÝM BOA A PÁNY VE FRAKU. VALČÍKY, POLONÉZY, ČTVERYLKY A SERENÁDY SE KONAT NEBUDOU.

A CO SE TEDY KONAT BUDE?

BUDE HRÁT ČESKOMORAVSKÁ HUDEBNÍ SPOLEČNOST, KTERÁ POZORUHODNĚ ZTVÁRŇUJE A INTERPRETUJE LIDOVÉ PÍSNÍČKY. LZE SI TEDY ZAZPÍVAT, BA I ZATANČIT. TO VŠE V CIVILNÍM OBLEČENÍ, NIKOLI V BOŽÍHODOVÉM.

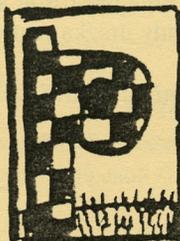
TOMBOLA BUDE BOHATÁ? PRASEČÍ HLAVA, BROUŠENÝ POPELNÍK A SOŠKA LOVCE UBIJEJÍCÍHO JELENA?

ZÁDNA TOMBOLA! JDE O TO, VYTVOŘIT ALESPŮN JEDNOU ZA CHRUDIM PROSTOR PRO KLIDNĚ SPOLEČNÉ POSEZENÍ VŠECH LOUTKÁŘŮ, KTERÍ SE CELÝ ROK NEVIDĚLI A JELIKOŽ JSOU V RŮZNÝCH SEMINÁŘÍCH, NEMAJÍ NA TAKOVÉ POSEZENÍ ČAS. MIMOCHODEM, TAKOVÉ SETKÁNÍ JE DLOUHOLETÝM SNEM KARLA ŠEFRNY ("C" SVITAVY, POZN. ŘED.). DÍKY LOUTKÁŘSKÉMU VÍNKU BUDE DOUFÁM NAPLNĚN.

JAK DÁLE LUDĚK RICHTER EXKLUSIVNĚ PRO DIWAHADLO PROZRADIL, ON SÁM MÁ PRÁVO PRVNÍHO SLAVNOSTNÍHO "VÝTANCU". TANČIT BUDE I DÁL A POTENCIÁLNÍ ZÁJEMKYŇE SE MOHOU OD ZÍTRKA (OD 14.00 HOD.) HLÁSIT NA POŘADNÍK.

(RED)

Lektori

o skončeném představení jsem přemýšlel o několika problémech. Proč Čmukaři zvolili typ loutek, které zvolili, proč vůbec používají loutky, když jim spodové loutky v hracím prostoru toho příliš neuhrají. Většinou se více mluví než jedná. A mluví se chviloma docela dobře a právě ony nešťastné loutky a další předměty spíše více překážejí. Bez nich by mnoho věcí nemuselo padat, zřejmě by se změnil temporytmus celé inscenace. Nevím jak vyřešit problém švestek a povidel, když teď právě není jejich čas a povidla jsou navíc drahá, řešit vše pouze barevným pruhem látky však v žánru této inscenace a vzhledem ke známé invenci inscenátoru považují siše za prvotní nápad. Nemyslím, že bychom museli z divadla ausgerecht odcházet upatlání a s plnými kapsami pecek, ale přece jen ... Možná, že různé překážky, které by však nebyly překážkami technického rázu, by pomohly i temporytmu jinak v tomto stavu zatím nevzrušivé inscenace.

Jiří Pokorný
lektor semináře G

Na okraj:

Po všech těch velkých změnách národa se dotýkajících a národem toužebně očekávaných (například Pilip z kola ven) a naopak národ šokující (například tentýž Pilip ke korytu financí připuštěný) bych byl naopak překvapen, že by Karla Pipicha (divadlo) odstavili a představení v něm se provozovati nadále nesmělo. Proto tak malicherné změny, místo v 16 se chodí tam kam se mělo chodit v 18, považuji za téměř kamarádkou výpomoc místního Kašpárka panu Kadeřávkovi a Lud'ku Richterovi, aby letos byla na přehlídce alespoň jednou pořádná dudáková švanda a malý pruvodce Vykřičníček byl pro tentokrát považován za osmisměrku s tajeňkou. Výherce tajeňky si muže za panáka/panáka (jak kdy a jak s kým) stříhnout v redakci datum příští LCH (bude zřejmě vyvěšeno v posledním čísle).

J. P.

a následující příspěvek obdržel po frťanu Jirka Fiala z plzeňského LS Bouda. Sám rozhořčen, volá po odezvě mezi statními divadelníky. Rádi vyhovujeme a nabízíme vám k úvaze článek, jež se stal zdrojem nevole páně Fialy. Vyšel e 3.čísle (květen - srpen 97) bulletinu "Mini Informace SAL" (vydává Sdružení Amatérských Loutkářů):

NAČ JSOU LOUTKÁŘSKÉ PŘEHLÍDKY ?

Zadržte! Neodpovídejte dvojjmenným předložkovým výrazem! Byl by sice stručný a pádný, ale nespravedlivý a nesprávný. Nespravedlivý vůči organizátorům přehlídek a nesprávný vůči některým jejich účastníkům. - Oč tedy při přehlídkách jde, nebo spíše oč by při nich mělo jít? Zdá-li se tato otázka hloupá, pak vězte, že by hloupá zajisté byla, kdyby přehlídky plnily to, co se od nich čeká a pro co byly v dobách dřevních inspirovány zanícenými loutkáři.

Loutkářské soubory, které se přehlídky účastní by měli ukázat, co v loutkářském kumštu dovedou. To za prvé. A za druhé by měly účasti na představeních těch druhých souborů prokázat nejen kolegiální zájem o cizí konání v témž oboru, ale zároveň prokázat i svou vůli po srovnávání, po kritickém pohledu na vlastní konání a chuť poučít se z těchto srovnávání a setkávání k prospěchu, ke zlepšení vlastní činnosti. Zkrátka: zfruktifikovat maximálně tu možnost vidět a být viděn! "Cokolivěk se jinde v oboru našem děje, to seznat hled'me...! nabádal sokoly dr. Miroslav Tyrš.

Dnes už není v kompetenci pořadatelů přehlídek direktivně přimět soubory k tomu, aby kromě svého vystoupení setrvaly na přehlídce a zúčastňovaly se ostatních jejích akcí. Tento "mus" padl a ani jako podmínka účasti na přehlídce by se neměl objevit! O to víc by však měl fungovat skutečný oborový zájem u všech zúčastněných o vše, co přehlídka skrývá. Tomu však tak nebývá... Mnohé soubory "laskavě" za peníze pořadatelů a sponzorů přijedou, předvedou své a s pocitem "To koukáte, co?" hrdě odjedou. Takovéto přehlídkové "účinkování" se ovšem mívá se smyslem přehlídky.

Jaké máme loutkářské přehlídky? - Vznikly postupně a rozlišeně jako přehlídky loutkářských amatérů a profesionálů. A tak jsou regionální přehlídky amatérů (Třebíčské jako, Skupovy Strakonice, Festival pražských loutkářů, Raškovy Louny, Čechova Olomouc, Loutkářské letnice aj.) a přehlídky profesionálních loutkových divadel (Skupova Plzeň a Mateřinka). Kam však zařadit Loutkářskou Chrudim? V podtitulu má sice uvedeno, že je to přehlídka amatérských loutkářských souborů, ale od doby, kdy ji "správcuje" ARTAMA, množí se v ní vystupování agenturních souborů. Rozhodni se, Loutkářská Chrudimí, jaká chceš vlastně být a pro koho?!

A závěrem paličská otázka: Nač pořádat loutkářské přehlídky, když už se při nich loutkové divadlo skoro vůbec nehraje? Když na kterýchkoli "loutkářských" přehlídkách bývá loutkářské umění většinou popelkou? Hra loutky se smrskává a upadá na často neumělou manipulaci s "loutkou", jako jen znakovou vizitkou jevištní postavy, v rukou neobratného činoherce! Herecká nemohoucnost "loutky", její často ošklivost až obludnost jsou spíše běžné, než vyjimečné jevy! A to, co a jak režiséři dovolí postavám "vypouštět z úst" je mnohdy urážka mateřštiny!

Místo přehlídek by bylo spíše třeba školení loutkářům všech distinkcí! Ale k tomu je zapotřebí opravdové lásky k loutkářskému kumštu, k tomu, co l o u t k a dovede, jestliže se to s ní umí!

e-r-y-k

(Pozn. red.: přepis proveden přesně i s případnými chybami.)

Poučení

TRPĚLIVOST!

Každá Karkulka jednou zčervená.

Ta/Ten píše!

DAGMAR, Karlovy Vary
MEZI DVOJÍM ZASYČENÍM KOSY
aneb VYPŘÁVĚNÍ DRUHÉ

Pohádky Z. Šmída jsem před shlédnutím tohoto představení neznal. Toto dílko mě na ně upozornilo. Až budu mít někdy děti, možná jim nějakou před usnutím přečtu. Dnešnímu představení (a titulku v Divahadle) tedy děkuji za upozornění. To je však asi všechno. Od divadelního projevu totiž především očekávám vzbuzení zájmu SKRZE vhodnou kombinaci divadelních složek (akce, hudba, scéna...). Očekávám vytvoření "možného světa" - fikce. K tomu lze jistě dospět různými prostředky. Autorka zjevně rezignovala na účinky hudby, ale i na jevištní akci, a omezila se na vyprávění ILUSTROVANÉ hereckými výstupy. České slovo divadlo však v sobě nezapře stopy slovesa "dívat se" - jedná se tedy především o tyto herecké výstupy, ne o text prosvítající skrze představení. Je sice možné v rámci divadla poukazovat na jeho fiktivnost (viz Brechtovy zcizující efekty), ale to tady ta fikce musí být. Toto představení bohužel zůstalo jen v rovině vypravování o něčem (ne dění se něčeho). Proto mne poměrně záhy přestalo zajímat, co se vlastně na jevišti děje. Uznávám, že vytvoření děje je pro jednoho herce práce přetěžná, ale i stanovení počtu herců je záležitostí režiséra.

Martin Kaplický

Od boku

DAGMAR - Mezi dvojím zasyčením kosa

Mohli byste vyjádřit svůj první dojem z představení? Stručně, třeba jedním slovem?

Ted' asi ne, musím to vstřebat.

Mně se líbila ta atmosféra.

No, krásný.

Moc zajímavá paní.

Moc hezký.

Mně splývalo všechno s pozadím.

Tak šikovná herečka by zvládla i lepší divadlo.

Příjemné.

Příjemné.

Příjemné. (trojice diváků)

Děkuji za pestrost dojmů.

ČMUKAŘI - Sadoděde, Sadoděde

Jaký pocit máte z představení?

Nějaký takový unavený, nebo, ne tréma, no, nemělo to šťávu.

Řeknu ti, trošku zklamanej.

Mě se to moc líbilo, bylo to něco jiného, než jsem čekala.

Slabší, tohle jsem nečekal.

Já jsem to viděla s Romanou a bylo to lepší.

Příjemnej pocit. Výtvarno se mi líbilo.

Já nevím. (smutné krčení rameny)

Moc pěkný.

Nuda.

Líbilo se mi to.

A co se ti líbilo?

Nevím.

Reakce redakce

MEZI DVOJÍM ZASYČENÍM KOSY
ANEB VYPŘÁVĚNÍ DRUHÉ

Zdeněk Šmíd je velmi příjemný člověk, který píše čtivě, oddechové knihy (Proč bychom se netopili, Dudáci a vlní hlavy atd.). Hana Franková, herečka, režisérka a autorka dramatizace pověstí vybraných z knih Zdeňka Šmída je příjemná a sympatická dáma. Ale mě osobně v představení, které je uváděno na divadelním festivalu, pouhé vyprávění nestačí. Chyběly mi výrazné divadelní nápady, vyprávění plynulo bez gradace v mírně zvláště sinusoidě, pauzy spíše než aby hrály, zbytečně a unavně natahovaly čas. A tak protože má paní Franková příjemný hlas a mluví moc hezky a dobře česky, zavřela jsem oči a poslouchala původní rozhlasovou hru, které chyběla jasná dramaturgická linka. To je vše.

Petra

První umělecký zážitek letos v Chrudimi. Příjemná černá hodinka s pověstmi Zdeňka Šmída. Mají nádherný humor a poetiku a jsou nám předkládány ve velice příjemném podání. Vyprávění je ilustrováno, ozvláštněno využitím rekvizit a loutek, přemýšlím, zda je to pro mě zvlášť přínosné. Chvilí mi trvá, než si zvyknu na specifický styl projevu Hany Frankové, ale postupně si mě získává. Zdá se, nejen mě okouzila Šmídkovými texty a svou osobností. Pověstí mohlo být o dvě více (ale dobře, že nebylo) nebo o dvě méně (a to možná mělo). Vrcholem pro mě byla třetí (opravdu čtená) a čtvrtá (v podstatě dramatický monolog Uršuly). Dle mého názoru přílišná nahodilost ve výběru a řazení pověstí kazila vyznění celého literárního podvečera.

František

ČMUKAŘI Turnov
SADODĚDE, SADODĚDE...

Některé výtvarné a divadelní nápady Sadodědových tvůrců jsou jednoduše úžasné a zaslouží si smeknout klobouk: uctivá poklona!

Bohužel vcelku mi Sadoděd a tedy Čmukaři přinesl zklamání. Technické defekty značně zpomalily chod představení. Jindy mňamňozní herecké akce s loutkou (a že to Čmukaři sakra umí) se pohříchu sakra nekonal. Příběh je kupodivu slabý a mnoho nepřináší, a díky slimejšímu tempu představení jsem posléze o jeho další vývoj ztrácela zájem. Tolik jsem se těšila na osvědčenou kvalitu a bohužel mi sklaplo. Snad příště.

Petra

Sadoděde, sadoděde, cos nám to udělal!

Věř mi, že můj první základní pocit při představení nebyla nuda nebo vztek, měl jsem děsnou chuť vyskočit k vám na jeviště a něco vám podržet, někoho postrčit, něco dořict a možná i někoho trochu nakopnout, probrat. Z celého vašeho představení na mě číselo u vás nezvyklá bezradnost a nešikovnost. Režijní, scénografická, posléze i jazyková a manuální, ty už byly snad jen důsledkem té původní - dramaturgické. Jednoduchý příběh zdá se na téměř hodinovou inscenaci nestačil a nabídnutí sebe, přes veškeré sympatie, které vy Čmukaři už dlouho budíte, tentokrát také ne. Tam, kde se neobratnost má obrátit v humornou, musím cítit, že byla záměrná.

Stále cítím v představení duch starého známého zlobivého divadla a potěšily mě některé nápady a vtipky, vcelku jsem však tentokrát zůstal spíše smutný a rozpačitý.

František

strana silnice

Slyšte!

* Informační středisko najdete stejně jako v loňském roce ve foyeru Divadla K. Pipicha.

* Uvaděčky mají uloženo nevpuštět diváky do hlediště po začátku představení. Dobrý nápad, doufejme, že bude důsledně realizován.

KDY KDO KAM

aneb Velký Nápravník Všech Zmatků

- 2.7. 16.00 velcí, 18.00 malí: Malá scéna:
UVÍZNUTÍ
18.00 velcí, 16.00 malí: Loutkové divadlo:
O PEJSKOVI...
20.00 všichni: Divadlo K.P.: **BERÁNCI...**
AJ...
22.00 všichni: Divadlo K.P.:
O STAŘEČKOVI...
- 3.7. 17.00 všichni: Divadlo K.P.: **RÁMUS...**
18.00 všichni: Malá scéna: **POVÍDÁM...**
20.00 všichni: Muzeum: **...BÁL**
- 4.7. 16.00 velcí, 18.00 malí: Malá scéna:
ČERVOTOČÍ...
18.00 velcí, 16.00 malí: **O UPOVÍDANÉ...**
20.00 Divadlo K.P.: **BRUM-POHÁDKA...**
- 5.7. 16.00 velcí, 18.00 malí: Malá scéna:
JABLKO..., KŘÍŽOVÁ...
18.00 velcí, 16.00 malí: Loutkové divadlo:
VO HONZOJ...
20.00 všichni: Divadlo K.P.:
BYSTROUŠKA...
- 6.7. 15.00 všichni: Městský sad: **ZÁVĚR**
a **POUŤ**

VŠECHNO JE JINAK.

říká známé židovské úsloví. A po úvodní schůzce seminaristů je třeba oznámit několik změn:

- * seminář B povede namísto Pavla Němečka jeho kolegyně z divadla Jarmila Hadamová
- * zájem o seminář G - rodinný byl tak velký, že budou pracovat skupiny dvě, jedna pod vedením Jarmily Doležalové a Olgy Strnadové a druhá pod vedením Jiřího Pokorného, dětský seminář povede Azalka Horáčková
- * druhým lektorem semináře F je vedle Ludka Richtera Mirek Slavík
- * semináře F, G, H probíhají v ZŠ Husova, ostatní semináře v ZŠ Růžovka, vždy od 8,30 do 13 hodin

Fajnšmekr

Hospoda Na růžku

Typ "špeluňka", hotovky do 40.- Kč, poměrně chutné, velký výběr. Pivo dobré (Krušovice, kvasnicový Pernštejn). Obsloužení budete rychle.

Central

Opět typ "špeluňka", pivo Staropramen, rychlá obsluha, hotovky do 40.- Kč, minutky do 60.- Kč. Jídlo nic moc, pivo poměrně dobré.

Nonstop

Pokud vás vyhodí ze všech hospůdek, v ulici, která vede přímo na náměstí, je nonstop herna, kde točí pivo bez přestání.

Eintopf

Když někoho představení nebaví, je asi nejschůdnější cesta odejít (nebo usnout - to pro ty otrlé spáče). Když už se rozhodnu jít pryč, tak by bylo dobré to udělat v co největší tichosti. Ne tak, jako při nočním představení (Faust) - řinčení lahví, praskání dveřmi... Ono je pak totiž špatně slyšet.

Martin Kaplický

LOUTKÁŘSKÁ POUŤ!!!

Koná se 6. 7., tedy poslední den LCH.

Vítány jsou individuální příspěvky, jakož i příspěvky seminaristů.

Případné zájemce odkazujeme na pana **IVANA ČECHA**

(letošní patron loutkářské pouťi), kterého tímto vyzýváme, aby se co nejdříve dostavil do redakce!!!

Doporučujeme, aneb co by nemělo chybět v souborové knihovničce

J. V. Dvořák - HERECTVÍ S LOUTKOU

ARTAMA ve spolupráci se společenstvím Dobré divadlo dětem (DDD) dlouho připravovala publikaci, která letos naštěstí přece jen vyšla a dokonce i v kvalitním provedení, jehož v maximální míře zasluhuje.

Sám autor v nejúvodnějším úvodu říká: "Zamysleme se, CO JE TO vlastně herectví s loutkou." A právě o tom kniha je. Zabývá se loutkami od jejich počátků až po současnost, připomíná a představuje nejrůznější typy loutek, zabývá se jejich specifiky. J. V. Dvořák se věnuje též pohybu jako významotvornému prvku, spolu se svým čtenářem zkoumá, jak se která loutka dívá, jak čichá, jak hmatá. Sleduje mnohé styly a snahu uchování jejich čistoty. Připomíná celou řadu důležitých, zdánlivě nenápadných pravidel, bez kterých se v divadle neobejde nejen loutkoherec. Vzdává hold fantazii a představivosti, smyslu pro humor, výtvarnému citu. To vše poutavě a přitažlivě. Text je navíc doplněn vtipnými a poučnými kolážemi autorovými.

V knize je sepsáno to nejdůležitější, co loutkář potřebuje znát. A navíc se vám při čtení může docela lehce stát, že vás některý z uvedených ilustrovaných příkladů vyprovokuje k vlastním nápadům a začne vás ponoukat, vyvolá ve vás touhu po vlastní tvorbě.

Tato kniha má všechny předpoklady stát se pro loutkáře tím, čím je kunsthistorikovi Gombrichův "Příběh umění".

Popilte a kupte sobě skvost, který patří do knihovny každého divadelníka, jenž se chce tuze příjemnou formou neustále dozvědělati, zajímavé věci dovídati a se inspirovati.

PK

Eva Machková - MEZI SKUTEČNOSTÍ A SNEM

V žádném případě nejde o knižní novinku, ale situace v (nejen loutkovém) divadle pro děti dává tušit, že se s touto publikací naši přední odbornice v dramatičce pro děti seznámilo mnohem méně lidí, než by bylo záhodno.

"Nářky nad úroveň dramatiky pro děti neberou konce..." napsala autorka před téměř deseti lety a dnes tomu není jinak. Po marných pokusech vytvořit na základě nekvalitního textu dobré představení sáhne leckterý soubor (nebo spíše někdo z jeho členů či spolupracovníků) k pokusu napsat text vlastní, ať už původní nebo (což se ukázalo jako mnohem úspěšnější cesta) dramatičce literární předlohy.

A právě v tuto chvíli je dobré sáhnout po naší knize.

Zklamal by se ovšem ten, kdo očekává jakýsi "recept" na dramatičce.

Můžete se však dozvědět mnohé o základních principech dramatičce, o problémech, se kterými je nutno se při práci na textu potýkat, můžete se poučit z chyb, kterých se dopuštěli i renovovaní autoři a naopak, najdete příklady kvalitních dramatičce, či dílčích postupů. Můžete se také dozvědět něco o historii dramatičce pro děti.

Knihy je členěna na tři části. První se zabývá dramatičce lidové pohádky, druhá dramatičce pověsti a třetí dramatičce pohádky autorské.

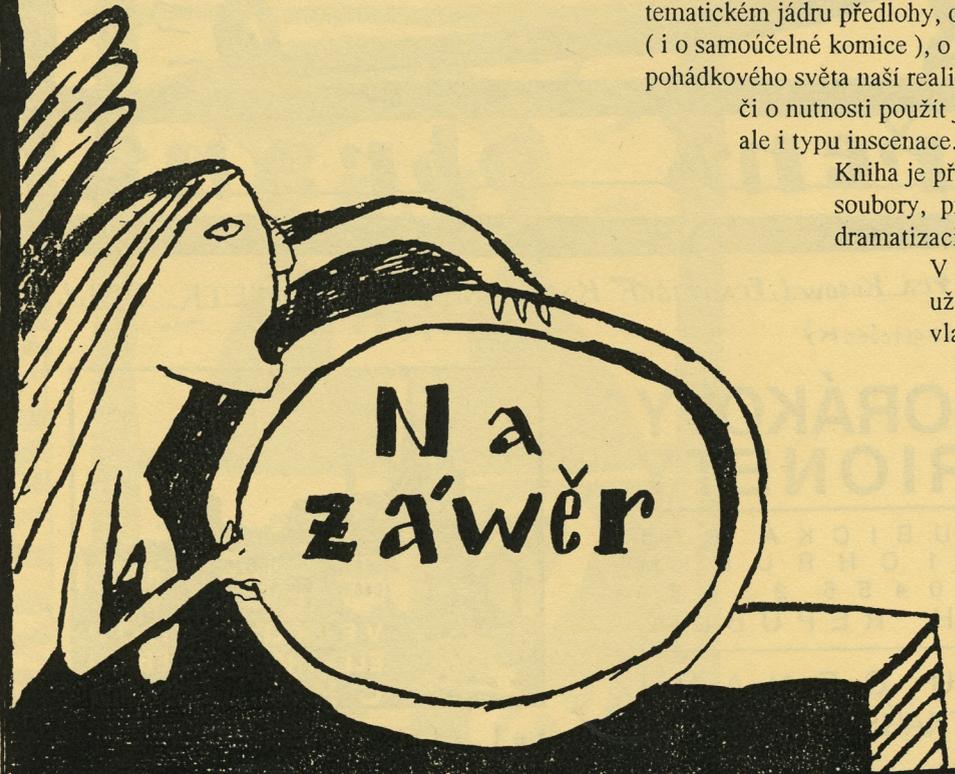
V jednotlivých částech pak najdeme stránky, které se zabývají volbou předlohy, její dramatičcovatelností (jde o převod epiky v dramatičce), o přínosných a nepřípustných změnách v syžetu či ideově tematickém jádru předlohy, o vytváření dialogu, o humoru (i o samoučelné komice), o nebezpečí přibližování pohádkového světa naší realitě, o vazbě několika příběhů či o nutnosti použít jazyk odpovídající předloze, ale i typu inscenace.

Knihy je přínosem pro činoherní i loutkářské soubory, protože základní postupy při dramatičce jsou u obou forem velmi podobné.

V závěru knihy pak najdou velmi užitečnou pomůcku i ti kdo si na vlastní dramatičce netroufají. Jde

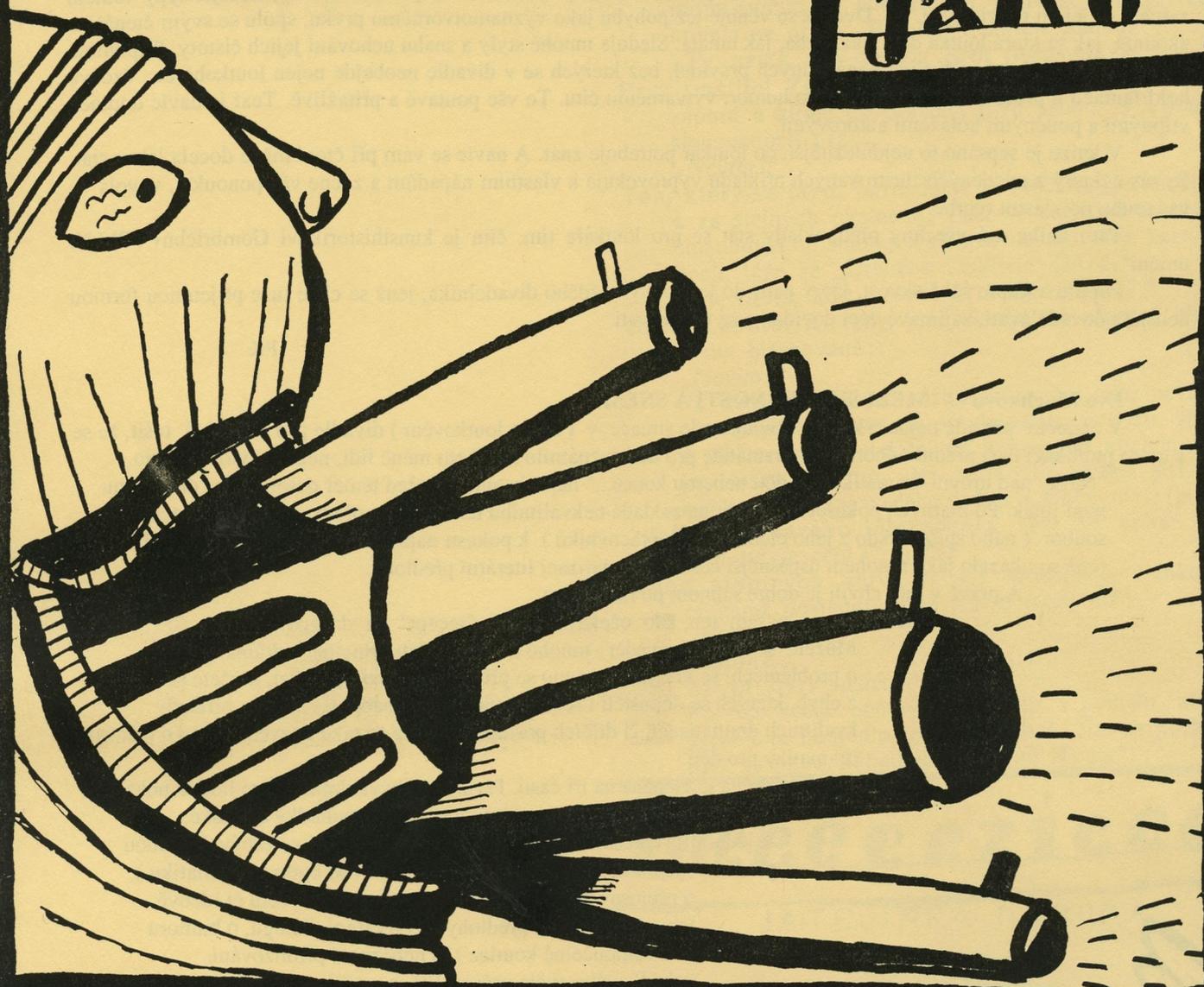
o soupis takřka tří set již existujících dramatičce. Z nich pak Eva Machková vybrala ty, které považuje za kvalitní, či alespoň za použitelné jako východisko k další práci.

FK

Na
závěr

Smích během představení
může být kvalifikován
jako

nepriměřená obrana

Redakce: Redakční... Petra Kosová, František Kaska NÁŠ MLÁDEJ: PETR PELCL

Wýtvarnickéj: Marek Zákostelecký

BABORÁKOVY MARIONETY

PARDUBICKÁ 675
53701 CHRUDIM
TEL: 0455 23631
CZECH REPUBLIC

J SOU CENAMI
46. LOUTKÁŘSKÉ CHRUDIMI

tel./fax 0455/622894